

Inhoud

Introductie | Hoe leer je geschiedenis met Memo? 4

- 1 Geschiedenis: zoveel méér dan feiten leren 4
- 2 Historisch denken, wat is dat eigenlijk? 5
- 3 Zes kernvragen over geschiedenis 6
- 4 Inzichten bij de zes kernvragen over geschiedenis 8

1 | Prehistorie en oudheid 10

- 1.1 De agrarische revolutie 12
- 1.2 Machtige rijken in het Midden-Oosten 18
- 1.3 De Griekse democratie 23
- 1.4 Het Romeinse Rijk 28
- 1.5 Joden en christenen 34

Tijdscharnier 500 42

2 | De middeleeuwen 44

- 2.1 Hofstelsel en feodaal stelsel 46
- 2.2 Christendom en islam 51
- 2.3 De steden komen weer tot bloei 57
- 2.4 Pausen en koningen 62

Tijdscharnier 1500 70

3 | Veranderend mens- en wereldbeeld 72

- 3.1 De renaissance 74
- 3.2 Europeanen ontdekken de wereld 78
- 3.3 De Reformatie 83

4 | Een nieuwe republiek in Europa 90

- 4.1 De Opstand in Europees perspectief 92
- 4.2 Een bijzondere bestuursvorm 97
- 4.3 Internationale handel 102

5 | Koningen, heren en denkers 108

- 5.1 Absolutisme 110
- 5.2 Burgerlijke cultuur en hofcultuur 115
- 5.3 De wetenschappelijke revolutie 120

6 | Verlichting en revoluties 126

- 6.1 De Verlichting 128
- 6.2 Vorsten en verlichte ideeën 133
- 6.3 Burgers aan de macht 138
- 6.4 Vrijheid, ook voor de slaven? 143

Tijdscharnier 1800 150

7 | De economische sprong van Europa 152

- 7.1 De industriële revolutie 154
- 7.2 Nationalisme 159
- 7.3 Modern imperialisme 163

8 | Politieke strijd en emancipatie 170

- 8.1 Conservatisme en politiek liberalisme 172
- 8.2 Emancipatie 178
- 8.3 Naar een verzuilde samenleving 183

Tijdscharnier 1900 190

9 | Leven in een massamenleving 192

- 9.1 Een moderne wereld 194
- 9.2 De Eerste Wereldoorlog 199
- 9.3 De Sovjet-Unie 204
- 9.4 De Verenigde Staten 209

10 | De Tweede Wereldoorlog 216

- 10.1 Nazi-Duitsland en het fascisme in Europa 218
- 10.2 De Duitse bezetting 223
- 10.3 De overwinning van de geallieerden 228
- 10.4 Nationalisme in de koloniën 233

11 | Europa en de wereld 1945-1989 240

- 11.1 Oost en West 242
- 11.2 Een welvarend Westen 248
- 11.3 Noord en Zuid 254

12 | Europa en de wereld na 1989 262

- 12.1 Naar een nieuwe wereldorde 264
- 12.2 Europa en zijn pluriforme samenlevingen 270

Belangrijke begrippen 278
Register 285
Colofon 287